

GALOPPÖVERDOMSTOLEN

Protokoll per capsulam i Stockholm
den 15 juni 2020

Ärende nr 5/2020

PARTER: ej närvarande

KLAGANDE: Jockeyn Elione Chaves
OMBUD: Advokaten Mats Müllern
MOTPART: Svensk Galopp AB (Svensk Galopp)

ÖVERKLAGAT BESLUT: Lokala galoppdomstolens vid Jägersro Galopp
beslut den 24 maj 2020 i lopp 6

SAKEN: Brott mot spöbestämmelserna

Lokala galoppdomstolen dömde genom överklagade beslutet Elione Chaves (hästen Duca Di Como) till ridförbud den 7 och 10 juni 2020 samt till förlust av 50 procent av ryttarprovisionen för att ha använt sitt spö på uppenbar vinnare (Reglemente för Galopptävlingar, RG, 6 kap. 31 §, 8 kap. 16 § 5 p och Svensk Galopps riktlinjer för påföljder). Galoppöverdomstolen beslutade den 26 maj i år om inhibition av ridförbudet. Galoppöverdomstolen noterar att prissumman i löpningen var förhöjd.

Elione Chaves yrkar frikännande.

Elione Chaves yrkar ersättning för kostnader i Galoppöverdomstolen med 4 000 kr exklusive mervärdesskatt.

Svensk Galopp bestrider ändring och yrkar att lokala galoppdomstolens beslut ska fastställas.

Elione Chaves uppger som grund för sitt överklagande bl.a.: Den lokala galoppdomstolen hävdar att Elione Chaves använt spöet på häst som är uppenbar vinnare. Hans häst var visserligen överlägsen från start och på den borte långsidan. Genom sista kurvan ger han hästen en "pust" varvid avståndet till resten av hästarna snabbt minskar. I början av upploppet använder han spöet med måttlig kraft en gång varvid hästen svarar. Längre in på upploppet börjar hästen att hänga inåt varför Elione Chaves skiftar hand till vänsterhanden och utdelar ett slag som får hästen att öka farten explosivt. Beslutet att använda spöet förorsakades också av att hästen "skiftade ben" och var av bettet. Slaget fick hästen att "ta sig samman" och blev därefter överlägsen. Innan denna tidpunkt i loppet är han inte en överlägsen vinnare, möjligen en sannolik vinnare. Efter den hårda öppningen finns alltid risken att hästen drabbas av en mjölksyrechock i slutet av loppet och då kommer bakomliggande hästar snabbt ifatt. Det är lätt att i efterhand och utifrån tillgängliga filmer vara efterklok och säga att hästen sannolikt vunnit även utan

det sista slaget, men Elione Chaves beslut fattas på sekunden och mer eller mindre automatiskt och föranleddes av hästens trötthetssymptom. Hästen var "jättestor" favorit och en felbedömning som kunde ha lett till en förlust hade medfört ett ramaskri och beskyllning om att han inte tillvaratagit hästens chanser. Ett eventuellt fastställande av beslutet leder till en ekonomisk förlust av 30 000 kr plus uteblivna ridarvoden från två löpningsdagar. Elione Chaves är mycket anlitad och skulle säkerligen erhålla minst tio ritter på de två dagarna. Hans genomsnittliga inridning per lopp är enligt Svensk Galopps statistik 16 600 kr per lopp. Det innebär att han förlorar 16 600 kr i utebliven ryttarprocent samt fasta arvoden på cirka 5 000 kr, d.v.s. sammanlagt mer än 50 000 kr på grund av en åtgärd vidtagen för att säkra att hästen gjorde sitt bästa och slutade att hänga. Det är inte en rimlig påföljd. Det erinras om att det galoppsporten kallar böter juridiskt är att karaktärisera som vite. Vite är ett schabloniserat skadestånd och grundprincipen är att utdömda viten/skadestånd inte får överstiga den faktiska skadan. Det finns ingen möjlighet att Svensk Galopps skada uppgår till det angivna beloppet. Det skall därför jämkas. Vite inte får användas i rena bestraffningssammanhang utan skall tillämpas med måtta när de används som schabloniserade skadestånd.

Svensk Galopp uppger som grund för sitt bestridande bl.a.: Elione Chaves hävdar att han gav hästen en "pust" i svängen och att fältet närmade sig snabbt. Av filmerna framgår emellertid att närmsta hästen tar in ca en längd genom svängen. Elione Chaves hävdar vidare att hästen hängde inåt. Att använda spö bakom sadeln är enligt Svensk Galopp ingen vedertagen åtgärd för att räta upp hästar. Av filmen framgår det dessutom att Elione Chaves genom sitt tygeltag redan hade rätat upp hästen, när han bestraffar den med ytterligare ett slag. Svensk Galopp anser inte att slaget var nödvändigt eftersom hästen i detta moment är en uppenbar vinnare. Ordet uppenbar behöver inte betyda att hästen vinner i 100 procent av fallen. Detta intryck förstärks enligt Svensk Galopp av att Elione Chaves mellan det andra och tredje spöslaget inte orienterar sig om var konkurrenterna befinner sig. Det anser Svensk Galopp utgör en försvårande omständighet. Hästen Duca di Como hade inte visat någon tendens att sakta in i ledningen vid löpningar på Jägersro Galopp, där hästen hade vunnit de två senaste starterna med 8,5 respektive 5,5 längder. Filmerna från löpningen visar enligt Svensk Galopp att Duca di Como leder mer överlägset när Elione Chaves utdelar det sista slaget än vid någon tidigare tidpunkt i loppet. Det tredje slaget som Elione Chaves tilldelar hästen är enligt Svensk Galopp onödigt då det är uppenbart att hästen är på väg mot segern enligt vad som redovisas nedan och till och med har ökat avståndet till konkurrenterna så det är större än tidigare.

1 200 meter kvar av löpningen – Duca di Como leder med tre längder.

800 meter kvar av löpningen – Duca di Como leder med sex längder, (Elione Chaves orienterar sig ca 900 m kvar).

400 meter kvar av löpningen – Duca di Como leder med fem längder, (Elione Chaves orienterar sig 500 m kvar respektive 400 m kvar av löpningen.)

Elione Chaves orienterar sig ca 75 meter kvar av löpningen och tar därefter upp hästen varför konkurrenterna närmar sig något på slutet och segermarginalen skrivs till 7,5 längder.

Att en ryttare använder spö på en häst som är uppenbar vinnare ser Svensk Galopp mycket allvarligt på då det kan skada galoppsporten i stort. Svensk Galopp ser det som ett aktivt hot mot den svenska galoppsporten.

Efter genomgång av handlingarna i ärendet och granskning av publik- och patrullfilmen från löpningen meddelar Galoppöverdomstolen följande

BESLUT

Galoppöverdomstolen har med stöd av 9 kap. 22 § RG avgjort överklagandet utan förhandling.

Spö får enligt 6 kap. 31 § andra stycket RG bl.a. inte användas på häst som är uppenbar vinnare. Ordet uppenbar i bestämmelsen innebär ett högt beviskrav om att hästen kommer att vinna löpningen. Enligt 6 kap. 2 § första stycket 5 p. RG är ryttaren skyldig att på bästa sätt tillvarata hästens chanser i löpningen och enligt 6 kap. 25 § första stycket RG ska hästen ridas ut tävlingsmässigt för bästa möjliga prisplacering. Spöbestämmelsen och bestämmelserna om hur ryttaren ska genomföra löpningen tillgodoser olika intressen och vars tillämpning kan komma i konflikt med varandra. Bestämmelserna är

straffsanktionerade enligt 8 kap. RG. Enligt 8 kap. 2 § RG gäller vidare att utdömande av påföljd förutsätter att gärningen har begåtts med uppsåt eller av oaktsamhet. Det gäller dock inte för gärning enligt 8 kap. 16 a §, 10 kap. 7 och 8 §§ RG där strikt ansvar tillämpas.

Av filmerna från löpningen framgår enligt Galoppöverdomstolen att Elione Chaves kort efter start tar ledningen och har en överlägsen ledning i löpningen fram till 400 – 500 meter före mål då bakomvarande hästar snabbt närmar sig, särskilt den andraplatsplacerade hästen Red Hot Chili samtidigt som Elione Chaves häst ger intryck av att minska i tempo. När Elione Chaves utdelar spöslagen på upploppet är det enligt Galoppdomstolen inte uppenbart att hans häst kommer att vinna löpningen. Galoppdomstolen beaktar därvid att det handlar om ridning på upploppet i högt tempo för bästa prisplacering där det gäller för ryttaren att snabbt fatta beslut. Enligt Galoppöverdomstolen måste den nu aktuella händelsen bedömas som ett moment i en fortgående process och inte på grundval var hästen Duca De Como befann sig vid olika tillfällen under löpningen i förhållande till målgången. Då Elione Chaves enligt RG har varit skyldig att på bästa sätt tillvarata hästens chanser i löpningen och att rida hästen tävlingsmässigt vid straffansvar, har det enligt Galoppöverdomstolen varit försvarbart av Elione Chaves att utdela de nu aktuella spöslagen. Med hänsyn härtill har det enligt Galoppöverdomstolen inte varit oaktsamt av Elione Chaves att utdela spöslagen vilket är en förutsättning för att han i detta fall ska kunna fällas till ansvar. Något uppsåtligt brott mot 6 kap. 31 § andra stycket RG är det enligt Galoppöverdomstolen inte fråga om från Elione Chaves sida. Vid denna bedömning ska Elione Chaves inte fällas till ansvar.

Då Elione Chaves har vunnit framgång med sitt överklagande ska han inte betala överklagandeavgift till Svensk Galopp.

Elione Chaves yrkar ersättning för ombudskostnader i Galoppöverdomstolen med 4 000 kr exklusive mervärdesskatt. Enligt 9 kap. 26 § RG kan Galoppöverdomstolen med ledning av utgången i ärendet ålägga Svensk Galopp eller annan tävlingsorganisation att helt eller delvis ersätta motpartens kostnader i ärendet såvitt kostnaden varit skäligen påkallad för att tillvarata partens rätt. Med beaktande av det överklagade ärendets beskaffenhet, huruvida spöslag har utdelats på uppenbar vinnare, överklagandeskrifternas innehåll och omfattning, att förhandling inte har ägt rum i Galoppöverdomstolen och att annan bevisning än filmerna från löpningen inte har åberopats, finner Galoppöverdomstolen att det finns skäl att jämka den av Elione Chaves yrkade ersättningen till hälften. På beloppet ska mervärdesskatt inte utgå, se NJA 2014 s. 318. På beloppet 2 000 kr utgår ränta enligt 6 § räntelagen (1975:675) från den 15 juni 2020 till dess full betalning sker.

Sammanfattning

Galoppöverdomstolen upphäver lokala galoppdomstolens beslut att döma Elione Chaves för brott mot spöbestämmelserna och till två dagars ridförbud och till förlust av hälften av ryttarprovisionen.

Elione Chaves ska inte betala överklagandeavgift till Svensk Galopp.

Svensk Galopp ska utge ersättning för Elione Chaves kostnader i Galoppöverdomstolen med 2 000 kr jämte ränta enligt ovan.

I avgörandet har deltagit universitetslektorn Ronney Hagelberg, idrottsvetaren, fil kand Anders Jonsson, herr Christer Segner och f.d. generalsekreteraren, jur kand Björn Eklund. Enhälligt.